

Изследване на влиянието на класическото пеене върху съвременната китайска опера

Лу Куан

I. Взаимодействие между класическото пеене и съвременната китайска опера

Класическото пеене е традиционен певчески метод, произхождащ от Европа, при който изпълнителите интерпретират музикални произведения със светъл, дълбок, ясен, мек, последователен, проникновен и изразителен глас. Този метод се фокусира върху музикалната изразност и финия контрол на гласа, като обикновено изисква от певците широк диапазон, балансиран тембър и умел контрол на въздуха.¹ За да се научат да пеят по този начин, певците обикновено преминават през цялостно и продължително вокално обучение, като придобиват необходимите умения по солфедж, дихателна техника, използване на резонаторите и гласовите органи. Чрез системно обучение по класическо пеене певците могат да постигат плавни преходи между ниските и високите тонове и да демонстрират балансиран тембър и сила на звука в различните регистри. В специфични музикални жанрове като операта, певците трябва да усвоят и съответните стилови особености. В същото време класическото пеене поставя сериозен акцент върху предаването на емоциите и музикалната изразност. Певците използват въздействието на гласовете си и дълбоката си емоционалност, за да интерпретират ярко всяко музикално произведение и да докоснат сърцето на слушателя.

¹ Шен, Зиман. *Изследване на техниката на пеене на арията „Una voce poco fa“ от операта „Севилският бръснар“ на Россини*. Магистърска теза. Университет Чунцин, 2021 г., с.10

Характеристиките на класическото пеене могат да се обобщят по следния начин: чисти вокали, ясни съгласни, единство на вокалния диапазон, пълноценно използван въздух, точна интонация, широк диапазон, естествен тембър, плавна фраза.² То изисква изключителни умения от страна на певеца, за да представи същността на музикалното произведение. Класическото пеене е в състояние да представи на публиката неповторимото очарование и артистичния свят на музиката чрез красотата на тембъра и предаването на емоциите.

Китайските традиционни опери като „Пекинската опера” и „Юе опера” имат дълбока история.³ Съвременната китайска опера е резултат от навлизането на западната опера в Китай и сливането ѝ с традиционните китайски опери. Според някои учени, които се занимават с историята на културния обмен между Китай и Запада, най-ранната опера, поставена в Китай, е операта „La Ceschina“ на италианския композитор Николо Пичини и е била поставена в императорския дворец на династията Цин още през 1778 г., но не е записана в историческите книги на династията Цин, поради което не може да бъде проверена. Но дори и записите на тези учени да са точни, операта „La Ceschina“ е била изпълнявана само в малка част от двореца по онова време и не е могла да изиграе роля за навлизането на западното класическо пеене в Китай.⁴ В резултат на войни и социални революции в началото на XX век в Китай навлизат голям брой чужденци и към 1930 г. само в северния китайски град Харбин има повече от 80 000 руснаци. Руснаците създават изпълнителски групи в Харбин и в Шанхай, за да изпълняват произведения пред китайската публика. През 20-те и 30-те години на XX век различни оперни трупи изпълняват за

² Лу, Чианг. Особености на класическото пеене и неговият анализ. -- В: *Научна и технологична информация*, 2009, брой 9, с. 202.

³ Уанг, Пей. Нови действия на китайската опера в новата ера.-- В: *Списание на Ланджоу колеж на изкуствата и науките (Social Science Edition)*, 2024, брой 6, с. 35-38.

⁴ Според един от източниците представението било „толкова високо оценено от императора, че той заповядал да се създаде оркестър, посветен на операта; бил построен двор, който да прилича на оперна сцена, а декорите от операта били добавени на сцената, за да може да слуша и гледа“. От - Фанг, Хао. *История на обмена между Китай и Запада*. Тайпе. Издателство на Китайския културен университет, 1983 г., с. 906.

китайската публика „Дама Пика“ от Чайковски, „Травиата“ и „Аида“ от Верди, „Бохеми“ от Пучини, „Кармен“ от Бизе и други опери. Тези представления донасят западната опера в Китай, с което представят и класическото пеене пред погледа на китайската публика.⁵ Тази нова форма на изкуство води до промени в начина на изпълнение на традиционната китайска опера, включително до разнообразяване на певчески техники, либрета и сценични похвати. Това, от своя страна, води до създаването на съвременната китайска опера.

Благодарение на упоритата работа на ранните китайски оперни дейци през 1945 г. е създадена първата съвременна китайска опера в истинския смисъл на думата – „Белокосото момиче”. След средата на XX век съвременната опера в Китай бележи бърз растеж и се появяват редица изключителни оперни произведения и изпълнители. През последните години съвременната китайска опера продължава да се обновява и развива, като възприема елементи от традиционната китайска култура и съвременни музикални стилове, което води до нови начини на създаване и изпълнение на операта. Същевременно съвременната китайска опера се развива чрез международния обмен и сътрудничество, а все повече модерни оперни творби се радват на внимание и аплодисменти на световната сцена, показвайки богато разнообразие от художествени изразни средства и отличителен стил.

II. Влияние на класическото пеене върху съвременната китайска опера

1. Естетическо влияние

1) Естетика на гласа

Класическото пеене обръща голямо внимание на чистотата и облагородяването на тембъра, прецизността на височината и стабилния контрол на въздуха. Тези характеристики оказват огромно влияние върху певческото изкуство в съвременната китайска опера. От гледна точка на вокалната естетика

⁵ Лу, Куан. Изследване на спецификите в пеенето на китайски език в контекста на развитието на операта в Китай. -- В: *Докторантски четения- НМА*, 2024, том 1, с. 193-202.

класическите певчески техники наблягат на яснотата, пълнотата и проникновеността на гласа и този стремеж към високи стандарти за вокална красота подтиква съвременните китайски оперни певци постоянно да повишават изискванията си към вокалните техники. Това значително подобрява певческите им способности и артистичния им израз и прави съвременните китайски опери по-богати и разнообразни по отношение на вокалната изразност и артистичните техники. В същото време класическото пеене набляга на тясната интеграция между вокалната и музикалната изразителност, като изисква от певеца да предаде точно вътрешните емоции на героя по деликатен, красив начин. Това високо отношение към вокалната експресивност подтиква съвременните китайски оперни певци да обръщат повече внимание на хармонията и единството между музика и глас при изпълнението на ролите си и успешно да пресъздават характерни и ярки образи на героите, По този начин се повишава художествената изразност на съвременната китайска опера.

2) Емоционална естетика

Изразяването на емоции в дадено произведение на изкуството е важна основа за неговото вътрешно значение и стойност, а емоционалната естетика, въплътена в класическото пеене, е оказала силно влияние върху стила на пеене в съвременната китайска опера. Класическото пеене се фокусира върху пластове и дълбочината на емоциите. Чрез оформянето на музикалния образ певецът е в състояние да изрази по-точно емоциите на героя.⁶ По-конкретно, класическата певческа техника изисква от певците да използват гласовете си, за да изразят точно емоционалните колебания в персонажа. Тази концепция за оценяване на емоционалното предаване подтиква съвременните китайски оперни изпълнители да обръщат повече внимание на реалността и

⁶ Чен, Лишиа. Анализ на използването на класическото пеене в мюзикъла. -- В: *Гласът на Жълтата река*, 2024, брой 3, с. 112-115.

разнообразието на вътрешните емоции на героя и деликатно да показват вътрешните конфликти, болката и радостта на героя чрез гласовете си, което прави образа по-жив и ярък. Това значително засилва емоционалният резонанс и художествената сила на съвременната китайска опера. Ето защо, когато изразяват емоциите на героите, певците от съвременните китайски опери са повлияни от естетиката на класическото пеене и могат да изразят вътрешния свят на героите по-реалистично и щателно, което прави съвременните китайски опери по-драматични.

3) Популяризиране на класическата оперна естетика

Класическото пеене оказва огромно влияние върху съвременното китайско оперно изкуство и по отношение на повишаване на естетиките критерии на публиката, което се изразява главно в развитието на пазара, повишаването на художествените стандарти и обогатяването на преживяванията на публиката в три важни измерения. На първо място, класическото пеене допринася за устойчивия растеж на пазара на китайската опера.⁷ В началото на съществуването на операта в Китай, поради езиковата бариера и други проблеми, китайската публика не е в състояние да оцени оперното изкуство. С поставянето на все повече съвременни китайски оперни творби с класическо пеене музикалността и вокалните техники, подчертани от класическото пеене, се възприемат от китайската публика, чието разбиране за оперното изкуство и естетически вкус постепенно се променят. По-естествените и красиви гласове на изпълнителите, както и богатите и разнообразни изразни средства, правят оперното изкуство по-привлекателно, повишават интереса на публиката към възприемане и изучаване на това изкуство и по този начин привличат по-широка публика с по-висока естетическа култура.

⁷ Уей, Менг. За влиянието на западните методи за оперно пеене върху китайската опера. -- В: *Северна музика*, 2014, брой 11, с. 84-85.

На второ място, класическото пеене се стреми към перфектно съчетаване на вокалната техника и емоционалния израз, което не само повишава цялостното ниво на изпълнителското изкуство в съвременната китайска опера, но и допринася за постоянното усъвършенстване на художествената култура на певците.

Така класическото пеене обогатява художественото преживяване на публиката. С повишаването на естетическата култура на китайската публика, все повече международно признати оперни изпълнители навлизат в Китай, като внасят по-разнообразни и интернационални стилове на пеене, разширяват художествения кръгзор на публиката и обогатяват формите и съдържанието на оперното изкуство. Чрез гледането на висококачествени оперни спектакли публиката придобива по-дълбоки емоционални преживявания и естетическа наслада, което допълнително стимулира нейния интерес и любов към съвременното китайско оперно изкуство. Това многомерно въздействие допринася за цялостния напредък на съвременната китайска опера по отношение на популярна естетика, художествени стандарти и разпространение.

2. Трансформациите на изпълнителското изкуство

1) Значението на певческите техники

Пеенето е основа на оперното изкуство и в това отношение съвременната китайска опера не е изключение. Под влиянието на класическото пеене вокалната техника на певците от съвременната китайска опера постепенно достига своята зрялост. Водени от естетическите стандарти на класическото пеене, зрителите предявяват все по-високи изисквания към вокалните умения на певците, което ги стимулира непрекъснато да учат и изследват, за да усъвършенстват своите певчески способности. Множество китайски певци, чрез систематичното изучаване на техниките и теоретичните познания за класическото пеене, са повишили нивото на своята вокална подготовка и могат

по-задълбочено да вникват в музикалните произведения, постигайки по-добро съчетание между музика и емоции чрез по-съвършено владеене на гласа. Едновременно с това, този стил на пеене предоставя повече възможности за сценични изяви на изпълнителите и им позволява да трупат практически опит и да подобряват нивото си. Така класическото пеене не само повишава вокалните умения на певците, но и предоставя повече възможности за тяхното развитие и себеизразяване, което от своя страна допринася за по-нататъшното усъвършенстване на вокалната техника в съвременната китайска опера.

2) Трансформациите на сценичното изпълнение

Характеристиките на класическото пеене позволяват на изпълнителя да използва ясен и мощен глас, за да предаде мислите и чувствата и да подчертае образа на героя. В съвременното китайско оперно изкуство използването на класическа вокална техника помага за по-живо и изразително представяне на ролите. Различните типове роли изискват различни нюанси в тембъра, а техническите предимства на класическото пеене позволяват на изпълнителите гъвкаво да се адаптират към разнообразните изисквания за звучене и по-точно да изграждат образите. От гледна точка на сценичното представяне, традициите на класическия певчески стил подчертават изразителността и езика на тялото, като поставят акцент върху увереността, спокойствието и елегантността на изпълнителите на сцената. Тази традиция оказва дълбоко влияние върху сценичната практика на певците в съвременната китайска опера, правейки ги по-внимателни към пресъздаването на образа и към сценичното си поведение, с което обогатяват формите на китайското оперно изкуство. Така класическото пеене налага по-високи стандарти за изграждането на роли, като същевременно създава по-широки възможности за сценично представяне, което води до по-високо ниво на изпълненията в съвременната китайска опера.

III. Бъдещето на съвременната китайска опера

Макар че в миналото езиковите различия са създавали известни пречки за китайската публика при възприемането и разбирането на класическото пеене и са водели до кратковременен застой в развитието му в Китай, с нарастващото интегриране на класическата певческа техника в съвременното китайско оперно изкуство и навлизането на китайски опери на международната сцена, както и с широкото представяне на западни произведения в Китай, тези трудности постепенно са преодолени. Тази интеграция не само ефективно премахна езиковите бариери при културното общуване, но също така постигна съвършено съчетание между западната класическа естетика и китайските естетически принципи. Подобен синтез породил множество забележителни съвременни китайски оперни произведения, разкривайки уникалното очарование на взаимодействието и сблъсъка между източната и западната култура и значително насърчил културното взаимодействие и прогрес между китайската и западната музика.⁸

С поглед към бъдещето, развитието на класическото пеене в Китай ще продължи да оказва дългосрочно положително влияние върху вокалното изкуство в съвременната китайска опера. На техническо равнище класическото пеене набляга върху професионалното вокално обучение и прецизното музикално изразяване, което насърчава съвременната китайска опера да акцентира все повече върху системността и прецизността във вокалната подготовка. Това ще позволи на изпълнителите да подобрят интонацията, тембъра и диапазона на гласа си, като по този начин допълнително ще обогати и усъвършенства разнообразието и нивото на певческите техники в китайската опера. Същевременно класическото пеене отдава особено значение на автентичното емоционално пресъздаване на героите и драматичния израз на

⁸ Фан, Идзя. Предизвикателства и стратегии за разпространението на китайската класическа музика в условията на стрийминг в интернет. – В: *Комедиен свят*, 2024, бр. 6, с. 142-144.

певците. Тази артистична концепция мотивира изпълнителите в съвременната китайска опера да изследват още по-задълбочено емоционалния свят на персонажите, за да направят образите по-живи и въздействащи чрез деликатен и майсторски контрол над гласа, повишавайки емоционалната дълбочина и изразителността на цялостното оперно изкуство. Също така, практикуването и развитието на класическото пеене в Китай разширяват възможностите за международен обмен на китайската съвременна опера. Чрез задълбоченото изучаване и прилагане на класическото пеене китайските оперни изпълнители имат възможност за по-широко международно взаимодействие, което отваря по-големи перспективи за популяризирането на съвременната китайска опера на световната сцена.